

ПРИМЉЕНО: 03 MAR 2026			
Орг. јед.	Б р о ј	Прилог	Вредност
02	91/8	/	/

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Декан Правног факултета Универзитета у Београду је на предлог Изборног већа од 26. 1. 2026. године, донео Одлуку о расписивању конкурса за избор у звање и заснивање радног односа на радном месту једног редовног професора за ужу научну област Правна историја – на предметима Упоредна правна традиција и Родно право. Конкурс је објављен у „Службеном гласнику РС“ бр. 10, од 30. 1. 2026. године и публикацији Националне службе за запошљавање „Послови“ бр. 1183 од 4. 2. 2026. године. Поменутом одлуком одређени смо за чланове Комисије за писање реферата о пријављеним кандидатима, те у том својству имамо част да Изборном већу поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На наведени конкурс, у прописаном року, пријавио се један кандидат – Војислав Станимировић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Београду.

А. ОПШТИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Области изучавања:

Правна историја Старог века; Примитивно право; Обичајно право; Етнологија балканских друштава; Шеријатско право; Правна антропологија; Положај жене кроз историју; Родно право; Реторика; Јавни наступ.

2. Основни подаци:

Др. В. Станимировић је рођен 5. фебруара 1964. године у Београду, Република Србија. Основну и средњу школу завршио је у Београду као ђак генерације и носилац Вукове дипломе. Дипломирао је на Правном факултету Универзитета у Београду 1987. године.

Магистарски рад „Обезбеђење извршења уговора у старим и архаичним правима“ одбранио је 1993. године, а 2005. године докторирао је на матичном факултету одбранивши тезу „Правноисторијски и правноантрополошки аспект мираза“.

На Етнолошком и антрополошком одељењу Филозофског факултета Универзитета у Београду дипломирао је 1996. године. Студирао и арапски језик и књижевност на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Говори енглески и служи се француским језиком.

Објавио је књигу песама и кратких прича „Ко се крије иза црног“ (Београд, 1994. године).

Од 1994. до 2000. сарађивао са маркетиншком агенцијом „Домино“ као *copywriter*.

3. Усавршавања и конференције:

а. Усавршавања у иностранству:

1. School for Oriental and African Studies, Лондон, 1993;
2. Central European University, Будимпешта, 1998. и 2000.

б. Учешће на међународним скуповима у иностранству и нашој земљи:

1. Société Internationale pour l'Histoire des Droits de l'Antiquité (SIHDA), Лондон, 1993;
2. *Србија 1804-2004*, Ниш, 2004;
3. Друштво за античке студије Србије, *Антика и савремени свет*, Сремски Карловци, Сремска Митровица, 2006;
4. Друштво за античке студије, *Европске идеје, античка цивилизација и српска култура*, Сремски Карловци, Сремска Митровица, Београд, 2007;
5. Друштво за античке студије, *Антички свет, европска и српска наука*, сремска Митровица, Београд, 2008;
6. Internationale Rechtswissenschaftliche Tagung *Forschungen zur Rechtsgeschichte in Südosteuropa*, Беч, 2008;
7. International Society for the Sociology of Religion, *The Challenges of Religious Pluralism*, Сантиаго де Компостела, 2009;
8. Друштво за античке студије, *Антика и савремени свет: религија и култура*, Београд, 2011;
9. Друштво за античке студије, *Антика, савремени свет и рецепција античке културе*, Београд, 2012;
10. Друштво за античке студије *Антика и савремени свет: научници, истраживачи и тумачи*, Београд, 2013;
11. Друштво за античке студије *Антика и савремени свет, X*, Београд, 2016;

12. Друштво за античке студије *Антика некад и сад: домети цивилизације и траг антике*, Београд, 2019;
13. Друга међународна конференција Правног факултета у Новом Саду, *Правна традиција и нови правни изазови*, 2020;
14. Трећа међународна конференција Правног факултета Универзитета у Новом Саду, *Правна традиција и нови правни изазови*, 2021;
15. International scientific conference *The Metamorphosis of Inheritance Law and Eschatology*, Faculty of Law of Trnava University and Slovak Historical Association 2021;
16. Конференције у склопу пројекта *Идентитетски преображај Србије 2016 – 2021*. Правног факултета Универзитета у Београду;
17. Конференција *Епидемија. Право. Друштво*. 2022. Правног факултета Универзитета у Београду;
18. Конференције у склопу пројекта *Савремени проблеми правног система Србије 2023-2024*. Правног факултета Универзитета у Београду;
19. Шеста међународна конференција Правног факултета Универзитета у Новом Саду *Правна традиција и нови правни изазови*, 2024;
20. Пета међународна конференција Правног факултета Универзитета у Бањој Луци *Изазови и перспективе развоја правних система у XXI вијеку“*, 2025.

4. Учесће на пројектима:

Кандидат је учествовао на више пројеката Правног факултета Универзитета у Београду:

1. *Развој правног система Србије и хармонизација са правом Европске уније (правни, економски, политички и социолошки аспект)*, 2004 – 2014;
2. *Идентитетски преображај Србије 2015 – 2020*;
3. Европски пројекат LAWGEM – Master's Study Program Law and Gender којим је координисао Правни факултет Универзитета у Београду 2019 – 2022;
4. *Епидемија. Право. Друштво* 2021;
5. *Савремени проблеми правног система Србије 2022 – 2023*;
6. *Проблеми стварања, тумачења и примене права 2024 – данас*.

5. Библиографија до избора у звање ванредног професора

а. Монографије

1. *Установа мираза у нашој традицијској култури*, Београд, 1988;
2. *Брак и брачна давања у историји*, Београд, 2006;
3. *Увод у исламско право*, Београд, 2015;

б. Уџбеници

1. *Арабљанска држава и Шеријатско право* у Аврамовић Сима *Опита правна историја – стари и средњи век*, Београд, Општа правна историја – стари i srednji vek, Београд, 1999. (више издања);
2. *Примитивно право и Настанак шеријатске правне традиције* у Аврамовић Сима, Станимировић Војислав, *Упоредна правна традиција*, Правни факултет Универзитета у Београду, 2006. (више издања);
3. *Шеријатско право* у Николић Драган, *Опита историја права*, Ниш, 2007;

в. Хрестоматије и приручници

1. *Хрестоматија за Упоредну правну традицију*, Београд, 2010 (више издања);

г. Чланци

1. „Однос сунне и обичаја“, *Анали Правног факултета у Београду*, 1991/1-3, 271-276;
2. „Права жена у Старом Египту“, *Правна држава у антици - pro et contra* (ур. Сима Аврамовић), Београд, 1998, 165-189;
3. „Мираз у Србији у XIX и XX веку“, *Србија 1804-2004: Друштво, економија, држава, право, политика, култура, религија: зборник радова са научног скупа одржаног на Правном факултету у Нишу* (ур. Слободанка Стојчић), Ниш, 2005, 425-437;
4. „Најстарији облик римског брака“, *Зборник Матице Српске за класичне студије*, 2006/8, 71-97;
4. „Појам „невестнине“: прилог терминологији брачних давања“, *Етноантрополошки проблеми*, 1/1, 2006, 125-153;
5. „Исламска култура као мост између антике и ренесансе“, *Антика и савремени свет* (ур. Ксенија Марицки-Гађански), Београд, 2007, 350-370;
6. „Терминологија мираза као оглед о страним утицајима на његов развој у Србији“ у *Европске идеје, античка цивилизација и српска култура* (ур. Ксенија Марицки-Гађански), Београд, 2008, 408-413;
7. „Схватања о миразу у антици и њихов утицај на поимање мираза код Срба“ у *Антички свет, европска и српска наука* (ур. Ксенија Марицки-Гађански), Београд, 2009, 336-349;
8. „Re-emergence of the Dowry amongst Serbs“, *Annals – Belgrade Law Review*, 2010/3, 185-202;
9. „Нови поглед на Хамурабијев законик (I део)“, *Анали Правног факултета Универзитета у Београду*, 2011/1, 133-159;
10. „Нови поглед на Хамурабијев законик (II део)“, *Анали Правног факултета Универзитета у Београду*, 2011/2, 91-121;

11. „Оријентална правна традиција vs. западна правна традиција, Бог vs. човек, правда vs. право“, *Антика и савремени свет: религија и култура*, Београд, 2011, 325-340;
12. „Античко суђење данас – рецепција или рефлексija“ у *Антика, савремени свет и рецепција античке културе*, Београд, 2012, 367-378;
13. Зоран Мирковић, Војислав Станимировић, „Оснивање „Дома с'ума сишавше““, *Теме*, 2012/3, 1339-1354;
14. Миљана Годоровић, Војислав Станимировић „Одбрана Сократова или његови последњи дани на правним факултетима у Србији“, у *Антика и савремени свет: Научници, истаживачи и тумачи*, Београд, 2013, 347-354;
15. „Religious pluralism in Serbian state, politics and law: Islamic perspective on personal law“, у Зборник радова Правног факултета Универзитета у Београду *Развој правног система Србије и хармонизација са правом ЕУ, прилози пројекту 2012.*, Београд, 2013, 446 – 456;
16. Драгица Вујадиновић, Војислав Станимировић „Правни оквир за скицу патријархалне породице у Месопотамији“, *Правни живот*, 2014/3-4, 25-48;
17. „Снага обичаја – породица у Српском грађанском закону између старог и новог“, у *Српски грађански законик – 170 година*, Београд, 2014, 145 – 166;

д. Преводи

1. Алан Вотсон „Лорд Менсфилд – судијски интегритет или његово помањкање: случај *Сомерсет*“, *Анали Правног факултета у Београду*, 2006/1, 9-23.

7. Библиографија након избора за ванредног професора

а. Монографије

1. *Социјална правда у Месопотамији*, Универзитет у Београду – Правни факултет, Београд, 2025.

б. Приручници

1. Драгица Вујадиновић, Војислав Станимировић (ур.) *Студије рода*, Универзитет у Београду – Правни факултет, Београд, 2017 (више издања)
2. Драгица Вујадиновић, Војислав Станимировић (ур.) *Право и род*, Универзитет у Београду – Правни факултет, Београд, 2025.

в. Чланци

1. Драгица Вујадиновић, Војислав Станимировић, „Родни односи у доба транзиције – између еманципације и ретрадиционализације“ у *Демократска транзиција Србије* (ур. Бојан Вранић, Горан Дајовић), Београд, 2016, 189-215;
2. Драгица Вујадиновић, Војислав Станимировић, „Патријархат и положај жена у Старом веку“ у *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије*, Београд, 2018, 94-113;
3. „Осврт на поједине чланове клинописних зборника кроз призму древних обичаја и веровања“ у *Идентитетски преображај Србије – прилози пројекту 2019 – колективна монографија*, Београд, 2020, 37-62;
4. „Реликти првобитног поимања правичности, правде и права у првим државама старог века – један правно-антрополошки поглед“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, 3, 2020, 907-928;
5. „Положај жене у Старом завету и Кур'ану“, *Архив за правне и друштвене науке*, 4, 2020, 101-144;
6. Vojislav Stanimirović, Una Divac, „...So That His Name Be Not Abolished“, *Legal-Historical Trends and Perspectives VI* (eds. Švecová A., Lanczová I., Gajarský A.), Praha: Leges, 2021, 122-138;
7. Војислав Станимировић, Уна Дивац, „Велика куга у античкој Атини“, *Архив за правне и друштвене науке*, 3-4/2021, 29-60;
8. Коаутор поглавља “Gender Issues in Comparative Legal History” у *Gender-Competent Legal Education*, Springer Textbooks in Law (eds. Dragica Vujadinović, Mareike Fröhlich, Thomas Giegerich), 2023, odeljci: 2.1 (str. 16-19), 2.2.1-2.2.3 (str. 19-22), 2.3.2 (str. 28-29), 2.3.4-2.3.5 (str. 30-32), 2.4.1 (str. 33-36) i 2.5 (str. 47-48);
9. Војислав Станимировић, Уна Дивац, „Корени потчињеног положаја жене у Србији“, *Савремени проблеми правног система Србије – прилози пројекту 2022*, Универзитет у Београду – Правни факултет, 2023, 9-54;
10. Војислав Станимировић, Уна Дивац, „Обичајно и позитивно право у Србији“, *Архив за правне и друштвене науке*, 4/2023, 27-64;
11. Vojislav Stanimirović, Una Divac, “Forming the Assembly as a Legislative Body in Ancient Greece”, *Annals – Belgrade Law Review* 1/2025, 123-146;
12. Војислав Станимировић, Уна Дивац, „Обезбеђење потраживања у античкој Атини“, *Зборник радова са међународне конференције „Изазови и перспективе развоја правних система у XXI вијеку“*, Правни факултет Универзитета у Бањој Луци, 2025, 177-193;
13. Vojislav Stanimirović, Una Divac, “Hetairai or the Myth of Freedom”, *Архив за правне и друштвене науке*, 3/2025, 39-69;
14. Војислав Странимировић, Уна Дивац, „Крвна освета у Србији, Црној Гори и северној Албанији током последња два века“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, 2025/3, 727-754

Б. ИСПУЊЕНОСТ ОБАВЕЗНИХ УСЛОВА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА

1. Искуство у педагошком раду са студентима

Кандидат Војислав Станимировић је био запослен на Правном факултету Универзитета у Београду од 1989. у следећим звањима: 1. асистент-приправник 1989 – 1993. 2. асистент 1993 – 2005. 3. доцент 2005 – 2015. 4. ванредни професор од 2015. (реизбор 2021.).

Предмети које тренутно држи на Правном факултету су: 1. *Упоредна правна традиција* (раније: *Општа историја државе и права*) и *Студије рода*, оба на основним академским студијама; 2. *Компаративна правна историја*, *Оријентална правна традиција* и *Правна антропологија*, сва три на мастер академским студијама; 3. *Gender Issues in Comparative Legal History* у оквиру мастер програма Law and Gender; 4. *Компаративна правна историја* и *Оријентална правна традиција*, оба на докторским академским студијама. Био је и руководиоца вежби на предмету *Национална историја државе* на основним студијама Правног факултета Универзитета у Београду.

Током академске каријере био је и предавач и испитивач на предмету *Основи исламског права* на Филолошком факултету Универзитета у Београду у оквиру студијског програма за арапски језик и књижевност (2011 – 2025), предавач и испитивач на предмету *Етнологија балканских друштава* на Одељењу за етнологију и антропологију Филозофског факултета Универзитета у Београду (2012 – 2021).

Поред тога, био је и предавач и испитивач на предметима *Општа правна историја* и *Реторика* на Правном факултету Универзитета „Синергија“ у Бијељини 2007. године.

2. Позитивна оцена рада од стране студената

ШКОЛСКА ГОДИНА	ОБЛИК НАСТАВЕ	ПРОСЕЧНА ОЦЕНА
2020/21	предавања јесењи/пролећни семестар	4,71 / 4,74

	вежбе	4,68
2021/22	предавања јесењи/пролећни семестар	4,79 / 4,56
	вежбе	4,78
2022/23	предавања јесењи/пролећни семестар	4,71 / 4,62
	вежбе	4,66
2023/24	предавања јесењи/пролећни семестар	4,68 / 4,89
	вежбе	4,74
2024/25	предавања јесењи/пролећни семестар	4,80 / -
	вежбе	4,70

3. Један рад категорије М 21/22/23¹

1) "Forming the Assembly as a Legislative Body in Ancient Greece", *Annals – Belgrade Law Review* 2025/1, 123-146 (коауторски са У. Дивац); М 23

Рад се бави анализом улоге народне скупштине у античкој Грчкој – конкретно, у Атини и Спарти, два најистакнутија античка грчка полиса. Аутори су покушали да установе у којој мери су њихови грађани могли да имају активну улогу у обликовању закона: да ли су могли слободно да их предлажу, да о њима расправљају, да их доносе и да их укидају. Сврха овог истраживања је повратак на корене једне од најважнијих демократских институција – народне скупштине. Античка друштва, иако су вековима удаљена од данашњих, могу и даље пружити увиде који су кључни за разумевање корена и суштине многих савремених институција. Да би се боље разумели савремени проблеми, понекад је неопходно вратити се на сам почетак и анализирати како су прва друштва превазилазила сличне изазове. Аутори у раду анализирају прво спартанско, па атинско

¹ „Сматраће се да је кандидат који је објавио рад који носи исти или већи број М бодова предвиђених Правилником о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача од оног који носи рад који се захтева као минимални услов за избор у одређено звање, а који се не наводи у овим минималним условима (нпр. М 11 – М 14 или М 41 – М 45), тај услов испунио“ (чл. 9. Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду).

уређење. Између њих се може уочити оштра разлика у начину на који су вредновали значај учешћа народа у политичком животу државе. Спартански устав, као и многих других грчких полса, био је олигархијске природе. Политичка улога народа била је потиснута и умањена – од њих се очекивало да учествују, али само у ограниченој мери; да доносе одлуке, али без преиспитивања. У почетку је и древна Атина следила исти пут, све док није направила заокрет ка демократији, у оквиру које је народна сувереност била темељ и највиша вредност, а народна скупштина најважнији орган власти. Аутори у закључку истичу да је проучавање корена институција од изузетне важности, јер нас подсећа на њихову изворну сврху. Исто тако, корисно је понекад осврнути се на суштину различитих облика владавине, и то знање онда применити на садашњост, преиспитујући колико смо се од тих изворних начела удаљили. У својој изворној суштини демократија подразумева да власт припада непосредно народу и да његова воља представља закон. Свако правило које је Атина поставила, свака реформа коју је спровела и свака казна коју је изрекла, били су усмерени ка очувању народа и демократских вредности. Имајући то у виду, аутори тврде да би требало преиспитати наше постојеће демократске механизме и истински истражити да ли они и даље испуњавају своју основну сврху – да служе као инструменти народне политичке и грађанске воље – или су постали искварени и политизовани, служећи интересима малобројних. Уколико је то случај, аутори истичу да је наш задатак да их преобликујемо и вратимо њиховој изворној функцији, јер ће у супротном од демократије остати само њена илузија.

2) коаутор поглавља “Gender Issues in Comparative Legal History” у *Gender-Competent Legal Education, Springer Textbooks in Law* (eds. Dragica Vujadinović, Mareike Fröhlich, Thomas Giegerich), 2023, одељци: 2.1 (стр. 16-19), 2.2.1-2.2.3 (стр. 19-22), 2.3.2 (стр. 28-29), 2.3.4-2.3.5 (стр. 30-32), 2.4.1 (стр. 33-36) и 2.5 (стр. 47-48); **М 13**

Аутор је написао Увод (2.1) и Закључак (2.5) правноисторијског поглавља о родним улогама и осталим родним питањима. Такође је у основним цртама изложио родне односе и положај жена у старом Египту, Месопотамији и хебрејском праву (2.2.1-2.2.3), затим у раном шеријатском праву првих арапских калифата (2.3.2), у средњовековном германском и енглеском праву (2.3.4 и 2.3.5), и на крају у првим модерним кодификацијама новог века (2.4.1).

4. Један рад из категорије М 24

1) „Реликти првобитног поимања правичности, правде и права у првим државама Старог века – један правно-антрополошки поглед“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду* 2020/3, 907-928; **М 24**

У овом чланку се разматрају темељни принципи на којима су почивала архаична друштва, с акцентом на једнакости, солидарности и механизмима који су регулисали друштвено понашање као кључним факторима опстанка заједнице. Посебна пажња посвећена је начину на који су се ови принципи, у процесу раслојавања и мешања заједница, постепено губили, уступајући место појму правде и покушајима исправљања нарушене првобитне равнотеже. Аутор потом анализира улогу настанка писма и првих држава у развоју клинописног права, указујући на то да су правни системи били снажно обликовани интересима највише класе друштва, док су сиромашни слојеви настојали да очувају повољније елементе старог поретка. Кроз примере из старог Египта и анализу клинописних закона, у раду се истиче трагање владара за равнотежом између традиције и нових друштвених односа, као и различите стратегије којима су древни владари настојали да се представе као праведни и одговорни носиоци власти, стављајући владавину права у први план.

5. Пет радова из категорије М 51²

1) „Родни односи у Србији у доба транзиције – између еманципације и ретрадиционализације“, *Демократска транзиција Србије* (ур. Бојан Вранић, Горан Дајовић), Београд: Правни факултет, 2016, 189-215 (коауторски са проф. др Д. Вујадиновић); М 44

У овом раду аутори родне односе у данашњој Србији сагледавају у контексту ранијих историјских периода Србије током протекла два века. Представљени су извори и начини испољавања сукоба традиције и еманципације у родним односима током прве и друге Југославије. Други део рада приказује неолиберални политичко-историјски контекст, са посебним освртом на то како транзициона друштва пролазе кроз контроверзне процесе репатријархализације и еманципације као полупериферијска друштва. Централни, трећи део рада бави се противречним манифестацијама ретрадиционализације и еманципације у савременим родним односима у Србији. На крају, четврто поглавље приказује налазе родно сензитивних емпиријских истраживања и извештаја, који одражавају актуелну дијалектику између патријархалних структура и еманципаторских напора.

² „Сматраће се да је кандидат који је објавио рад који носи исти или већи број М бодова предвиђених Правилником о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача од оног који носи рад који се захтева као минимални услов за избор у одређено звање, а који се не наводи у овим минималним условима (нпр. М 11 – М 14 или М 41 – М 45), тај услов испунио“ (чл. 9. Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду).

2) „Патријархат и положај жена у Старом веку“ у *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије*, Београд, 2018, 94-113 (коауторски са проф. др Драгицом Вујадиновић); **М 44**

Аутори у овом тексту анализирају доминантну улогу патријархалне структуре односа кроз читаву предмодерну историју, са посебним освртом на процесе урбанизације који започињу око 1500. године пре нове ере (а у ширем смислу већ од 3500. године пре нове ере). Патријархат се поставља као основна логика хијерархијске власти, видљива у породичним односима, јавном животу, индивидуалним вредносним системима, широко прихваћеним родним стереотипима и религијским матрицама. У раду се истиче да је ова структура доминирала током Старог века, почевши од првих урбаних цивилизација у Евроазији, које су се развијале око река Еуфрат, Тигар, Инд, Хоанг Хо, Јангцекјанг, Нил, као и у медитеранским регионима Класичне Грчке и Римског царства, док је и у модерном друштву приметан сукоб старих патријархалних односа и еманципаторских процеса. Иако патријархална матрица није потпуно превазиђена, њена доминација више није апсолутна као у претходним историјским периодима. Фокус овог рада је на старом веку и специфичним манифестацијама патријархалне структуре власти, посебно кроз примере старог Египта, Месопотамије, Спарте, Атине и Рима. Посебно је указано на древни Египат који је специфичан по повољном положају жене, што се не може рећи ни за једну другу државу старог света.

3) „Осврт на поједине чланове клинописних законика кроз призму древних обичаја и веровања“, *Идентитетски преображај Србије – прилози пројекту 2019 – колективна монографија*, Београд: Правни факултет, 2020, 37-62; **М 44**

Аутор у овом раду указује да су обичаји одувек били верни пратиоци права кроз историју човечанства. Са једне стране, као његов претеча, обичаји су били темељ на коме се градио правни систем још пре настанка писма, утичући на његову форму, суштину и трајање, али често и супротстављајући се позитивном и писаном праву, упорно одолевајући нестанку. Са друге стране, дубље разумевање обичаја и древних веровања може помоћи у тумачењу права и откривању стварног значења појединих древних правних правила, као и разлога који су мотивисали законодавца да их ствара. Понекад су управо обичаји и веровања били инспирација за законодавну делатност, било да их је законодавац прихватио или укидао кроз процес кодификације. Овај рад је покушај да се осветле поједини чланови клинописних закона комбиновањем знања из правне историје, етнологије и правне антропологије, имајући у виду да су у друштву у коме су ови чланови настали право, морал, обичаји, патријархат, магија и религија били нераскидиво повезани и испреплетени.

4) „Корени потчињеног положаја жене у Србији“, *Савремени проблеми правног система Србије – прилози пројекту 2022 – колективна монографија*, Београд: Правни факултет, 2023, 9-54 (коауторски са У. Дивац); **М 44**

Циљ рада је да се истраже корени потчињеног положаја жене у Србији — од словенског паганства, народних обичаја и средњовековних закона, преко утицаја Православне цркве и живота под Османским и Хабзбуршким царством, до утицаја модерних западних кодификација и отпора тим променама у XIX и XX веку, као и обликовања савременог српског законодавства под снажним утицајем патријархалног менталитета. Рад се, стога, протеже од доласка Словена на Балкан па до доношења Српског грађанског законика 1844. године, и фокус рада је усмерен на анализу обичајних, законских и црквених правила која су дефинисала положај и улогу жене у српском друштву. Аутори истичу да од досељавања Јужних Словена на Балкан, положај жене је обележен патријархалном матрицом. Ту су матрицу образовали мушкарци, монополом на регулисање односа између полова. Она је подупрта и осигурана стубовима на којима почива патријархат – обичаји, закони и религија. Унутар патријархалне матрице не само да постоји родно условљена опозиција, него и још две: стари – млади и колектив – појединац: у сва три случаја, жена се налази у потчињеном положају. Интерес заједнице, колектива, племена, братства, рода, породице, а пре свега интерес мушкараца, имао је недостижну предност у односу на интерес жена. Као у безбројним другим културама, и жена Србији се вековима прилагођавала и крчила себи пут. Последњих сто година њен положај се поправља, но докле год патријархат налази начине да опстане, користећи необразовање, политику и религију за своје преживљавање, жена и мушкарац неће бити изједначени.

5) “...So That His Name Be Not Abolished”, *Legal-Historical Trends and Perspectives VI* (eds. Švecová A., Lanczová I., Gajarský A.), Praha: Leges, 2021, 122-138 (коауторски са У. Дивац); **М 14**

Рад се бави истраживањем улоге жене у продужетку крвне лозе, са посебним освртом на јеврејско и старогрчко друштво, јер највећи део доступних правноисторијских извора потиче управо из тих средина. Продужетак крвне лозе био је од пресудног значаја за сваког појединца; управо зато је свако древно друштво стварало одговарајуће механизме како би се осигурало да ниједан мушкарац не остане без законитог мушког наследника, уколико током живота не би добио биолошког сина. Ти механизми разликовали су се од друштва до друштва, али им је заједнички именован била улога жена. Међу старим Јеврејима такав механизам се звао *левират*, док је код старих Грка то био *епиклерат*. Аутори се у раду баве анализом оба ова института. Левират је на Блиском истоку био заступљен не само код Јевреја, него и код Хетита, Асираца, Хуријанаца и Кананита. Уређење левирата код Јевреја аутори у раду анализирају на основу Поновљених закона, Књиге постања и Књиге о Рути. Што се института епиклерата тиче, аутори се фокусирају на положај ћерке-наследнице у три истакнута грчка полиса: Спарти (*patrouchos*), Гортини (*patroiokos*) и Атини (*epikleros*), упоређујући обим права и обавеза које је она у њима могла имати.

6) „Крвна освета у Србији, Црној Гори и Албанији током последња два века“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду* 2025/3, 727-754 (коауторски са У. Дивац); **М 51**

Аутори у овом раду указују на нераскидиву везу између обичајног права и института крвне освете на простору западног Балкана. Култ части, као доминантни друштвени принцип, обликовао је и праксу крвне освете, као и установу „умир“ (мирење), која је по својој суштини представљала антитезу освети. Патријархална структура и племенске поделе задржале су овај феномен најдуже у Црној Гори, на Косову и у северним деловима Албаније. Истиче се да су последња два века била обележена интензивним настојањима да се овај обичај сузбије путем различитих законских и друштвених механизма. Аутор анализира историјску динамику искорењивања крвне освете, при чему су у Црној Гори иницијативу водили владике, кнез Данило, законодавство Краљевине Југославије, социјалистички правни поредак, и нова власт након стицања независности – сви са циљем елиминације овог обичаја. На Косову, дуготрајни отпор према свим облицима централне власти допринео је учвршћивању традиције Канона Леке Дукађинија. Отоманска империја, Краљевина Југославија након балканских ратова и Првог светског рата, као и социјалистички режим и касније управљање Србије након распада СФРЈ, најчешће су били дочекани са подозрењем, што је продубило везаност за обичајно право и појачало друштвене тензије према неалбанском становништву. Аутори наглашавају да ни самопроглашена независност није допринела искорењивању крвне освете; напротив, племенски живот северне Албаније спречавао је интеграцију позитивног права, што данас има озбиљне последице по млађе генерације.

У последњих стотину година и сама крвна освета прошла је кроз бројне трансформације које су је удаљиле од првобитних идеала јунаштва и части који су је наводно карактерисали, иако самовласно одузимање људског живота и гажење сваког суверенитета државе самосудом не може бити херојски и етичан чин.

6. Цитираност од 10 хетероцитата

Др Станимировић укупно има 194 хетероцитата, од чега је 74 од последњег избора у звање (2021. године); Н индекс је 7. Одабраних 10 хетероцитата:

1) Станимировић, В., Дивац, У., „Обичајно и позитивно право у Србији“, *Архив за правне и друштвене науке*, vol. 118, бр. 4/2023, стр. 27-64, у:

Ковачевић Данијела, Рајаковић Јовчић Весна, „Обичајно право и институт крвне освете“, *Право - теорија и пракса*, vol. 42, бр. 1/2025, стр. 93-111;

2) Станимировић, В., Дивац, У., „Обичајно и позитивно право у Србији“, *Архив за правне и друштвене науке*, vol. 118, бр. 4/2023, стр. 27-64, у:

Мијатовић Марина Д., Сарафова Наташа, „Утицај културних традиција на остваривање породичних права на Косову и Метохији“, *Баштина*, бр. 65/2025, стр. 385-400;

3) Аврамовић, С., Станимировић, В., *Упоредна правна традиција*, Београд: Правни факултет: Службени гласник, друго издање, 2007, у:

Цветковић Ђорђевић Валентина В., „Деконструкција римског права и конструкција позитивног права“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, vol. 58, бр. 3/2024, стр. 583-595;

4) Аврамовић, С., Станимировић, В., *Упоредна правна традиција*, Београд: Правни факултет: Службени гласник, треће издање, 2008, у

Матовић Тамара, „О завештавању у српском средњовековном праву“, *Правни записи*, vol. 8, бр. 1/2017, стр. 20-33;

5) Аврамовић, С., Станимировић, В., *Упоредна правна традиција*, Београд: Правни факултет Универзитета у Београду, шесто измењено издање, 2010, у:

Кршљанин Н., „Ермолович, Виктор Иванович. 2021. Основные институты гражданского права средневековой Сербии и стран континентальной Европы (X-XV вв.). Минск: Белорусский государственный экономический университет, 301.“, *Анали Правног факултета у Београду*, vol. 70, бр. 3/2022, стр. 882-893;

6) Станимировић, В., *Хрестоматија за упоредну правну традицију*, Београд: Правни факултет, 2012, у

Стефановић Ненад Д., Зарубица Сара, „Концепт брака у римском праву и положај жене у њему“, *Право - теорија и пракса*, vol. 37, бр. 2, стр. 35-47;

7) Станимировић, В., „Најстарији облик римског брака“, *Зборник Матице српске за класичне студије*, 8/2006, стр. 71-97, у

Дракић Гордана М., Станковић Урош Н., „Римско право у делима Павла Шероглића - први део - рецепција грчког права у римском, теорија права, стварно и облигационо право“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, vol. 57, бр. 2/2023, стр. 399-414;

8) Вујадиновић, Д., Станимировић, В., „Родни односи у Србији у доба транзиције - између еманципације и ретрадиционализације“, *Демократска транзиција Србије - (Ре)капитулација првих 25 година* (ур. Вранић Бојан, Дајовић Горан), Београд: Правни факултет, 2016, стр. 189-215, у:

Vujadinović D., "The widening gap between proclaimed gender equality and real state of affairs in times of COVID-19 pandemic", *Annals – Belgrade Law Review*, vol. 70, no. 4/2022, pp. 1017-1047;

9) Станимировић, В., „Нови поглед на Хамурабијев законик (I део)“, *Анали Правног факултета у Београду*, vol. 59, бр. 1/2011, стр. 133-159, у:

Jovanović Aleksandra, Atanasovska Cvetković Aneta, "Wine as agricultural and food product: A historical and comparative legal approach", *Ekonomika poljoprivrede*, vol. 69, no. 2/2022, pp. 517-532;

10) Станимировић, В., „Нови поглед на Хамурабијев законик (II део)“, *Анали Правног факултета у Београду*, vol. 59, бр. 2/2011, стр. 91-121, у:

Međedović Sead, „Kriminološki aspekti maloletničke delikvencije“, *Naučne publikacije Državnog univerziteta u Novom Pazaru. Serija B, Društvene & humanističke nauke*, vol. 4, br. 2/2021, str. 154-169.

7. Два рада објављена у целини са научног скупа М 31/М 33

1) Конференција „Правна традиција и нови правни изазови“ одржана на Правном факултету Универзитета у Новом Саду 29. и 30. септембра 2021. године; рад који је излаган и објављен: “Hetairai or the Myth of Freedom”, *Архив за правне и друштвене науке* 2025/3, 39-69 (коауторски са У. Дивац); М 33

Рад се бави положајем посебне категорије жена у античкој Атини – *хетера*. Детаљном анализом античких извора, аутори износе основне одлике њеног правног статуса, односно сва права, обавезе и могућности које је у полису могла да има. Хетере су најчешће биле метекиње, странкиње које су се доселиле у Атину са намером да у њој бораве дужи временски период. Будући да су метеци генерално били посматрани као грађани другог реда у полису, а додатно узевши у обзир да положај жена у античкој Атини није био повољан, уз још и занимање које се хетерама приписивало, јасно је да је њен положај често био обележен несигурношћу, предрасудама и дискриминацијом, и то по више основа: рода, грађанског статуса и професије. Хетере се у литератури најчешће наводе као елитне куртизане, једине жене у Атини које су биле образоване и које су уживале одређену врсту слободе коју просечна атинска грађанка никада није могла да доживи. Аутори у раду наводе како су хетере биле једина категорија *самосталних жена*, односно жена које нису нужно морале да имају кириоса, односно мушког старешину. Но, с друге стране, недостатак кироса је отварао врата великој правној несигурности, будући да самосталне жене ипак нису биле правно изједначене са мушкарцима. Као највећи проблем аутори истичу да жена без кириоса никако није могла да лично да поднесе тужбу или да се брани на суду, што је конкретно у случају хетере значило да је морала да се поузда у добру вољу својих клијената да иступе пред суд у њено име и да је заштите. Аутори на крају дају сликовити приказ живота три истакнуте атинске хетере: Фрине, Аспазије и Теодоте.

2) Конференција „Изазови и перспективе развоја правних система у XXI вијеку“ одржана на Правном факултету Универзитета у Бањој Луци 11. априла 2025. године; рад који је излаган и објављен: „Обезбеђење потраживања у античкој Атини“, *Зборник радова са међународне конференције „Изазови и перспективе развоја правних система у XXI вијеку“*, Правни факултет Универзитета у Бањој Луци, 2025, 177-193 (коауторски са У. Дивац); М 33

У раду се анализирају појединачне врсте обезбеђења потраживања у античкој Атини. У питању су: јемство и залагање личности, као два облика личног обезбеђења, и *apotimeta*, *prasis epi lysei*, *enechyron* и *hypotheke* као врсте реалног обезбеђења. Након разматрања сваког од ових облика, аутори закључују да је у Атини постојала развијена пракса позајмљивања, али да је, с друге стране, правна терминологија била недовољно

развијена, услед чега се у литератури често јављају потешкоће у разграничавању и појашњавању о ком средству обезбеђења је у појединим изворима реч. Зајмовима су склонији били богатији грађани, а природа таквих зајмова је ретко била продуктивна, већ потрошна. Аутори долазе до закључка да се чини да су атинска правила залагања и обезбеђивања потраживања била флексибилна и заснована на пракси укореењеној у обичајном праву. Атинско уговорно право одликовало се широком слободом уговарања, па је вероватно препуштало појединцима да без строгих ограничења самостално обликују уговор о зајму и средства обезбеђења потраживања. Управо у таквој нормативној флексибилности може се тражити разлог што научници имају потешкоћа да јасно категоризују сваку од четири врсте реалног обезбеђења, будући да је тешко уочити стабилне шаблоне и обрасце тамо где постоји велики број могућих модалитета.

8. Два рада објављена у целини са националног скупа М 63/66

1) Конференција „Идентитетски преображај Србије“ одржана на Правном факултету Универзитета у Београду 23. и 24. септембра 2021. године; рад који је излаган и објављен: „Положај жене у Старом завету и Кур'ану“, *Архив за правне и друштвене науке* 2020/4, 101-144; М 63

Аутор у овом тексту даје компаративну анализу положаја жена у древним јеврејским и првим муслиманским друштвима, истичући да су Стари завет и Куран најзначајнији извори за разумевање живота жена на територији Мале Азије и Арапског полуострва. Истраживање има за циљ да прикаже како су патријархални обрасци остали готово непромењени током хиљада година, посебно указујући на доминантну улогу мушкарца и потчињен положај жене.

Напоменуто је да, услед недостатка других извора који би осветлили далеку прошлост ових области, Стари завет и Куран представљају највредније изворе за правне историчаре, јер пружају далекосежније увиде у јеврејску и муслиманску културу него што то, на пример, пружају Илијада и Одисеја о античкој Грчкој. Стари завет датира из V века пре нове ере, а Куран је своју коначну верзију добио у X веку нове ере, што представља најмање миленијум и по непрекидне владавине патријархата. Кључни фактор опстанка патријархата је чињеница да су мушкарци били творци свих сакралних текстова, правних кодекса, обичаја и правила понашања.

Аутор у овом тексту од почетка напушта идеју конкурентног поређења Старог завета и Курана у смислу „бољег“ положаја жена, наглашавајући да је такво поређење неприкладно због различитог временског и културног контекста. Посебно указује на

чињеницу да су у Курану жена и њена улога истакнути са циљем придобијања подршке за тријумф Ислама, док у Старом завету није било такве потребе.

Аналитички су побројане и сличности између две религије: породични односи и брачно право регулисани су на сличан начин, док је у наследном праву доминирала улога мушкараца (до појаве Ислама када се положај жена делимично побољшава, али не изједначава са мушкарцима); постојале су и сличне дупле стандарде у регулисању одређених кривичних дела против породице и сексуалног морала.

У раду је истакнут значај духовног наслеђа које је довело до надмоћи синова над ћеркама, док је отац био суверен породице. Ендогамија се јавља из политичких и економских разлога, што је омогућило малим народима очување аутентичности и вере. Принцип социјалне правде, за који су се залагали месопотамски владари, био је доследно примењиван и у јеврејском и у муслиманском друштву, што је допринело хомогенизацији и опстанку ових заједница у неповољном окружењу.

Указано је да сличности у организацији породице, друштва и положају жена могу бити резултат правне трансплантације, али су пре свега условљене истим степеном друштвеног развоја и владајућим патријархалним обрасцима. Иако су жене биле у подређеном положају у брачном, породичном, наследном и кривичном праву, аутор истиче да су успевале да изборе свој статус и обезбеде место у суровом мушком свету, често боље него жене у античкој Грчкој и Риму.

Аутор наглашава да је појава Ислама и ајети Курана допринела побољшању положаја жена, али и да Куран осликава живот на Арапском полуострву до VII века нове ере, док се положај жена у неким муслиманским земљама није значајно променио ни у XXI веку уколико се учење Курана примењује дословно.

2) Конференција „Епидемија. Право. Друштво.“ одржана на Правном факултету Универзитета у Београду 2. и 3. јуна 2022. године; рад који је излаган и објављен: „Велика куга у античкој Атини“, *Архив за правне и друштвене науке* 2021/3-4, 29-60 (коауторски са У. Дивац); М 63

Главна тема рада је утицај чувене атинске куге на функционисање полиса, конкретно – на рад државних органа и свеопшти правни поредак Атине. Историјскоправном анализом сачуваних извора открива се колико су друштва XXI века и антике удаљена једно од другог по реакцијама на ванредне ситуације и које је то кораке (било) нужно предузети да би се сузбила епидемија. На почетку рада, аутори праве кратак увод општом причом о болестима и епидемијама старог света: у свим заједницама и државама, свака катастрофа приписивала се боговима и њиховој ћуди, за коју су, углавном, сами људи били одговорни, а то је значило да када природне непогоде и зла погоде одређену средину, она може само да трпи последице, али не и да утиче на њих. Недостатак сачуваних извора знатно отежава разоткривање историје заразних болести.

Најбоље документована, а по последицама најтежа епидемија која је задесила античку Грчку била је велика куга у Атини која је чак у два наврата десетковала становништво Атике: прво 430 – 429, а потом и 427. године пре н.е. Аутори прво посвећују пажњу развијености грчке медицине и начину на који су схватили заразне болести, што чине кроз анализу Хипократског корпуса. Потом прелазе на анализу Тукидидовог сведочанства о куги која је десетковала становништво, а однела је и првог човека Атине тог времена – Перикла. Епидемија је Атину затекла неспремну, у условима погодним за ширење заразе: пренасељеност, лоши хигијенски услови, летње врућине и непостојање свести о карантину. Становништво, које се са болешћу никада раније није сусрело, реаговало је крајње ирационално — или потпуном апатијом и урушавањем друштвених норми и правног поретка, или окретањем религијском и натприродном као извору смисла у безизлазној ситуацији. Коначно, фокус истраживања се усмерава на анализу рада атинских органа власти, где се аутори ослањају на наводе Тукидида и Плутарха. Закључак до којег долазе је да се чини да су државни органи у неку руку наставили свој рад, што из нужности, што из покушаја да се избегне потпуна анархија и урушавање ауторитета и демократије у полису. То је свакако додатно допринело ширењу заразе, будући да су сва три главна органа власти садржала више стотина, па и хиљада чланова. На самом крају, аутори повлаче паралелу са пандемијом SARS-CoV-2: и Атина и савремени свет били су затечени епидемијом која је паралисала нормалан живот и суочени са сличним изазовима — несигурношћу, преоптерећеним здравственим системом, дезинформацијама и падом поверења у науку. Искуство показује да је кључ успешног сузбијања епидемије у научно заснованим мерама, ефикасној организацији државе и доследном спровођењу здравствених препорука.

3) Конференција „Савремени проблеми правног система Србије“ одржана на Правном факултету Универзитета у Београду 3. и 4. априла 2024. године; рад који је излаган и објављен: „Обичајно и позитивно право у Србији“, *Архив за правне и друштвене науке* 2023/4, 27-64 (коауторски са У. Дивац); М 63

Аутори у овом тексту истичу да је за потпуно и исправно разумевање суштине обичајног права неопходан заједнички приступ правне, етнолошке и социолошке науке. Током последња два века, однос између обичајног и позитивног права пролази кроз две фазе: прву, коју карактерише изузетна снага и отпорност обичајног права дубоко укорењеног у патријархалној српској средини, и другу, која настаје након Другог светског рата, када нови револуционарни социјалистички поредак настоји да потисне обичајно право проглашавајући га застарелим остатком класно подељеног друштва. Аутори указују да су обичаји показали изузетну прилагодљивост, преживљавајући захваљујући постојећим законима и правним празнинама, често се прилагођавајући попут камелеона. Као најбољи пример сукоба позитивног и обичајног права наводи се наследно право, јер је оно формирано не само законима већ и вековним традицијама народа. Аутори наглашавају да је за разумевање обичајног наследног права неопходно анализирати институције породице, брака и средства, те да упркос нестанку многих обичаја у савременом друштву,

неки су опстали, а неки нови су се појавили, што ову тему чини актуелном и значајном за данашње истраживање.

9. Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање

1) *Социјална правда у Месопотамији*, Београд: Правни факултет, 2025; М 42

Број страна: 176, ISBN: 978-86-6132-210-5

Моографија *Социјална правда у Месопотамији* представља свеобухватну анализу генезе и нормативног обликовања идеје социјалне правде у најстаријим државама Блиског Истока, са посебним акцентом на месопотамске цивилизације и клинописне зборнике. Аутор полази од њихове друштвене и политичке организације испитујући начин на који су рана држава и прво писано право институционализовали односе моћи и хијерархије, али и друштвену одговорност са циљем да покаже како се и у оријенталним деспотијама помаљала идеја социјалне правде.

Монографија се састоји из увода, шест поглавља и закључка. У првом поглављу аутор појашњава појам социјалне правде и на примерима свих најважнијих цивилизација Старог века указује на елементе онога што ће прошли век уобличити у појам социјалне правде. У другом поглављу приказана је државна и друштвена организација у Месопотамији и њихова веза са религијом. У трећем поглављу представљене су родне улоге и положај жене у Месопотамији и указано на све манифестације патријархалног друштва које је жене гурало у други план. Четврто поглавље говори о начинима на које су владари покушавали да успоставе системе у друштву који ће почивати на правди, показујући бригу и за рањиве слојеве друштва, истовремено штитећи његове највише слојеве. То се најбоље види из реформи и едиката појединих владара, али и кроз епизоде и поговоре клинописних зборника, нарочито у Хамурабијевом законнику. Обриси социјалне правде у клинописним зборницима приказани су у петом поглављу, детаљном анализом одредаба Ур-Намуовог, Липит-Иштаровог, Ешнунског, Хамурабијевог, Хетитског и Асирског законика, уз неопходне и неизбежне паралеле са Старим заветом и јеврејским правом. Последње, шесто поглавље посвећено је сличностима и разликама између *социјалне правде* у Месопотамији и Египту. У закључку, аутор наглашава да је од самог почетка цивилизацију пратио вапај за социјалном правдом и да су први кораци у њеном изналажењу и достизању начињени још у древној Месопотамији.

* Објављени приручници (коуредник са проф. др Д. Вујадиновић): 1. *Студије рода*, Београд, 2017; 2. *Родно право*, Београд: Правни факултет, 2025.

10. Резултати у развоју научнонаставног подмлатка

Др Војислав Станимировић био је члан комисија за изборе (подаци од последњег избора у звање – од марта 2021. године):

- 1) др Сањи Глигић у звање ванредног професора за ужу научну област Правна историја – област Упоредна правна традиција на Правном факултету Универзитета у Београду 2021. године;
- 2) Мили Ђорђевић у звање асистента за ужу научну област Социологија права – предмети: Основи социологије права и Родно право, на Правном факултету Универзитета у Београду 2024. године;
- 3) др Милошу Станковићу у звање ванредног професора за ужу научну област Правне историје – предмети: Упоредна правна традиција и Реторика на Правном факултету Универзитета у Београду 2025. године;
- 4) Уни Дивац у звање асистента за ужу научну област Правна историја – предмети Упоредна правна традиција и Родно право на Правном факултету Универзитета у Београду 2025. године.

11. Менторство или чланство у две комисије за израду докторске дисертације

1. Ментор:

1) Ментор за израду и оцену докторске дисертације Уне Дивац под називом „Утицај грчке правне традиције на развој права и државних институција у исламу“ на Правном факултету Универзитета у Београду (менторство у току);

2. Члан Комисије за преглед и оцену:

1) Члан Комисије за преглед и оцену дисертације Ениса М. Макића под називом „Муслиманска култура у шеријатском огледалу – рад и одлуке врховних шеријатских судова у Сарајеву и Скопљу 1918 – 1941.“ на Филолошком факултету Универзитета у Београду (Катедра за оријенталистику) која је одбрањена 2019. године;

2) Члан Комисије за преглед и оцену дисертације Хајрудина М. Хоџића под називом „Арапска вјерско-правна терминологија у исламу“ на Филолошком факултету Универзитета у Београду (Катедра за оријенталистику) која је одбрањена 2014. године;

3) Члан Комисије за преглед и оцену дисертације Марка Пишева под називом „Рехабилитација културног релативизма у савременим антрополошким проучавањима ислама“ на Филозофском факултету Универзитета у Београду (Одељење за етнологију и антропологију) која је одбрањена 2013. године.

12. Учесће у комисији за одбрану три завршна рада на академским, специјалистичким, односно мастер студијама

1. Ментор (подаци од последњег избора у звање – од марта 2021. године):

1) „Упоредноисторијска анализа кривичног дела силовања у Старом и Средњем веку“, коју је Анита Станковић одбранила 2021. године на Правном факултету Универзитета у Београду;

2) „Брак у исламу - мехр: обавеза и/или дар?“ коју је Лидија Килибарда одбранила 2021. године на Правном факултету Универзитета у Београду;

3) „Позитивноправна и црквеноправна поимања мираза у Србији у првој половини XX века“ коју је Стеван Митровић одбранио 2023. године на Правном факултету Универзитета у Београду;

4) „Положај жене у кривичном праву клинописних зборника“ коју је Катарина Весић одбранила 2024. године на Правном факултету Универзитета у Београду.

2. Члан Комисије за одбрану мастер рада (подаци од последњег избора у звање – од марта 2021. године):

1) „Да ли су се током историје САД Афроамериканци изборили за своја права“ коју је Бранислава Цинцаревић одбранила 2021. године на Правном факултету Универзитета у Београду;

2) „Историјскоправни коријени и развој установе траст“ коју је Милица Ристић одбранила 2021. године на Правном факултету Универзитета у Београду;

3) „Брачна правила СПЦ и правна дејства црквеног брака у Србији“ коју је Немања Арсеновић одбранио 2022. године на Правном факултету Универзитета у Београду;

4) „Српско културно просветно друштво "Просвјета" - Сарајево и културна политика 1902-1949.“ коју је Владислав Кнежевић одбранио 2023. године на Правном факултету Универзитета у Београду;

5) „Положај жене у раном хришћанству у односу на рани ислам“ коју је Петар Пеица одбранио 2024. године на Правном факултету Универзитета у Београду;

3. Члан Комисије за одбрану магистарске тезе:

1) „Вирцине: Конструисање родног идентитета“ коју је Предраг Шарчевић одбранио 2008. године на Филозофском факултету Универзитета у Београду (Одељење за етнологију и антропологију).

13. Стручно-професионални допринос

1) Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству

Био је члан редакције часописа *Анали Правног Факултета у Београду (Annals – Belgrade Law Review)* 1985 – 1997. и 2018 – данас.

Од 2024. године, члан је Редакцијског одбора Библиотеке *Academia* при Задужбини Андрејевић.

Са проф. др Драгица Вујадиновић уредник је два зборника радова које је издао Правни факултет Универзитета у Београду : *Студије рода* (2017.) и *Родно право* (2025.).

3) Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама.

Наведено претходно у тачкама 11. и 12.

4) Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима

Сарадник је на европском пројекту LAWGEM – Master's Study Program Law and Gender којим је координисао Правни факултет Универзитета у Београду 2019 – 2022. Такође, узео је учешћа на више пројеката Правног факултета Универзитета у Београду: *Епидемија. Право. Друштво.* (2021); *Савремени проблеми правног система Србије* (2022 – 2023); *Проблеми стварања, тумачења и примене права* (2024 – данас).

14. Допринос академској и широј заједници

1) Чланство у страним или домаћим академијама наука, чланство у стручним или научним асоцијацијама у које се члан бира

Дугогодишњи је председник Клуба љубитеља римског права и антике *Forvm Romanum*;

Потпредседник је и један од оснивача Центра за беседништво *Institutio Oratoria* Правног факултета Универзитета у Београду;

Члан је Редакцијског одбора Библиотеке ACADEMIA при задужбини Андрејевић (од 2024.);

Члан је Друштва за античке студије Србије и Етнолошко-антрополошког друштва Србије;

Био је и кодиректор Фондације престолонаследника Александра II Карађорђевића за образовање (2008).

2) Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству

Последње три године је заменик шефа катедре за Правну историју и заменик представника Катедре за правну историју у Етичкој комисији (заменик представника Катедре за правну историју).

Организатор је курса припремне наставе за упис на Правни факултет Универзитета у Београду и предавач историје на том курсу, више од 30 година.

3) Учешће у наставним активностима ван студијских програма (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) или у активностима популаризације науке

Један је од обновитеља и организатора традиционалног такмичења у беседништву на Правном факултету Универзитета у Београду (1992) и његов дугогодишњи водитељ 1992. – данас).

Као секретар и касније председник Клуба за љубитеље римског права и антике *Forvm Romanvm* 35 година учествује у организовању стручних предавања отворених за јавност, а у више наврата је и сам био предавач.

Од самог почетка, био је члан жирија за тамичење у беседништву Фондације „др Зоран Ђинђић“ у Београду.

Члан је жирија такмичења у беседништву на Правном факултету *Јустинијан Први* Универзитета *Св. Кирил и Методиј* у Скопљу.

Био је уредник билтена Правног факултета Универзитета у Београду *Acta Diurna* (2006 - 2009)

Током 2009. године, као хонорарни сарадник Heinrich Boll Фондације био је тренер у оквиру пројекта „Capacity building за активисткиње и активисте цивилног друштва”.

Некадашњи је члан Управног одбора АКУД „Бранко Крсмановић“ у Београду.

Члан је Редакцијског одбора Библиотеке АСАДЕМІА при задужбини Андрејевић од 2024. године.

15. Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству

1) Руковођење или учешће у међународним научним или стручним пројектима и студијама

Европски пројекат LAWGEM – Master's Study Program Law and Gender којим је координисао Правни факултет Универзитета у Београду 2019 – 2022.

2) Радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научноистраживачким институцијама у земљи или иностранству, или звање гостујућег професора или истраживача

а. Радни ангажман на другим високошколским институцијама:

Кандидат је био предавач и испитивач на предмету Основи исламског права на Филолошком факултету Универзитета у Београду у оквиру студијског програма за арапски језик и књижевност (2011 – 2025). Такође, био је предавач и испитивач на предмету Етнологија балканских друштава, на Одељењу за етнологију и антропологију Филозофског факултета Универзитета у Београду (2012 – 2021). Током 2007. године, био

је предавач и испитивач на Универзитету „Синергија“ у Бијељини 2007. године (предмети *Општа правна историја* и *Реторика*).

б. Чланство у комисијама на другим институцијама:

Кандидат је био члан у неколико комисија за преглед и одбрану докторских и магистарских дисертација на Филолошком и Филозофском факултету Универзитета у Београду. (видети 11. и 12.)

16. Руководјење радом или чланство у органу или професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа

(видети 14.3.)

17. Учесће у изради и спровођењу заједничких студијских програма

Европски пројекат LAWGEM – Master's Study Program Law and Gender којим је координисао Правни факултет Универзитета у Београду 2019 – 2022.

**В. МИШЉЕЊЕ КОМИСИЈЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР У
ЗВАЊЕ РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА**

Др Војислав Станимировић је током вишедеценијског научног бављења правноисторијским, антрополошким, родним и бројним другим хуманистичким темама израстао у врсног стручњака чији је научни допринос изузетан, неспоран и веома препознатљив, како по методу, стилу и начину изражавања, тако и по тематским одређењима. У његовом фокусу су вечне, крупне и деликатне научне теме везане за настанак и еволуцију обичаја и права као општедруштвених феномена и као темеља сваке цивилизације, од најстаријих до савремених. Његова интересовања и истраживачки допринос сежу у саме темеље тих јединствених друштвених и правних области, а дотичу и најновије трансформације које је донело ново време. То укључује тематски и методолошки оквир којим се покушавају дефинисати савремене, актуелне друштвено и правноисторијске трансформације, кроз које се рађају не само нова сазнања, већ и нове стручне и научне дисциплине, попут студија рода, чији је он један од родоначелника на Правном факултету Универзитета у Београду, заједно са проф. др. Драгицом Вујадиновић. Кроз бројне текстове др В. Станимировић анализира пут развоја права од самог настанка цивилизације до савремених промена и њиховог не само правноисторијског, него и ширег антрополошког контекста и тумачења.

Оригиналноста идеја, али и начина на који их износи су један од елемената по којима се његови радови могу препознавати и уколико се претходно не прочита име аутора. То могу постићи само писци који су довољно сигурни у своја знања и у тезе које

заступају у својим текстовима, поготово када су они мултидисциплинарни и иновативни. Један од лајтмотива у његовим радовима је однос обичајне и државно озакоњене норме, од најдубље правне прошлости човечанства, па све до савременог доба. Истраживање тих и сродних питања којима често прибегава чине саме темеље две веома захтевне науке - правне историје и антропологије, за које он има не само афинитет и формалне универзитетске титуле и образовање, већ и посебну надареност да своје често деликатне и провокативне закључке саопштава лаким и атрактивном стилем изражавања. Тешко је рећи да ли кроз његова истраживања више говори правник или антрополог, али је несумњиво да спој који он поседује и афирмише у скоро сваком свом раду, представља ретку привилегију истраживача не само на нашим просторима. Таквим својим предностима стекао је препознатљивост и у међународној академској заједници, због чега га уважава знатан број колега, пре свега правних историчара из других држава Европе и света.

И у претходним приликама приликом избора др В. Станимировића истицало се да га као писца, истраживача и предавача веома уважавају колеге из наше академске заједнице са других факултета и области. Тако је на предлог проф. др Дарка Танасковића, Станимировић дужи време предавао предмет *Увод у шеријатско право* на Филолошком факултету Универзитета у Београду, а често је позиван и на друге факултете у нашој и суседним земљама да одржи предавања или неки краћи курс из области којима се бави.

Нарочити траг је оставио на Правном факултету Универзитета у Београду у раду са студентима. Бројне генерације га памте по атрактивној настави на предметима основних и последипломских студија које је предавао.. Његово вишедеценијско ангажовање, припрема студената и организовање Такмичења у беседништву студената права, као и вођење самог догађаја, обележили су га и у широј, неправничкој јавности као једног од носилаца тог догађаја, који већ више деценија представља својеврсни знак распознавања Правног факултета у Београду. Немерљив је вишедеценијски допринос који је проф. Станимировић дао на Правном факултету Универзитета у Београду раду Клуба пријатеља римског права и антике „Форум Романум“, као и кроз друге алтернативне облике рада са студентима, које се нажалост не мере адекватно као показатељ успешности, педагошког значаја и квалитета наставника у нашој заједници. Уз све то, проф, др В. Станимировић је испунио и све предвиђене квантитативне показатеље у погледу научног и стручног опуса које је потребно испунити за избор у звање редовног професора.

Имајући све то у виду, а пре свега околност да др Војислав Станимировић испуњава све формалне законске и статутарне услове за избор у звање редовног професора, Комисија са задовољством чини Изборном већу Правног факултета Универзитета у Београду

ПРЕДЛОГ

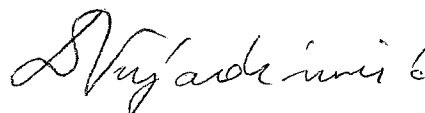
да се др Војислав Станимировић изабере у звање редовног професора за ужу научну област Правна историја – предмет Упоредна правна традиција, са пуним радним временом на Правном факултету Универзитета у Београду.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

др Сима Аврамовић,

професор емеритус Правног факултета Универзитета у Београду

др Драгица Вујадиновић,

редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду

др Милена Полојац,

редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду

др Жељко Бартуловић,

редовни професор Правног факултета Свеучилишта у Риједи

др Зоран Мирковић,

редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду

